

ZBLÁZNILI SA! Chcú zničiť naše tradície? Ak Velká noc má obsahovať násilie na ženách, tak Halloween musí rozhádzať pacientov psychiatrie

- CZ24 News | 10. dubna 2023

SLOVENSKO: Na webe TA3 vyšiel tento článok, kde sa vyjadrili už ultraliberálni pošahanci:

Tradície či násilie na ženách? Velkonočné zvyky sa nepáčia už ani mladým mužom

Velká noc sa spája s mnohými symbolmi a tradíciami, z ktorých si každá rodina či domácnosť vyskladá svoju podobu sviatkov. Medzi tie najznámejšie zvyky, ktoré pozná azda každý Slovák, patrí šibanie a oblievanie žien. Čoraz viac mladých dievčat sa proti tejto tradícii búri. Niektoré to vnímajú ako násilie či istú formu nadradenosti mužov. Sú slovenské sviatky naozaj sexistické a zastarané?

Na Slovensku sa stretávajú dva prúdy tradícií. Zo západu je to šibanie mladých dievčat zapletenými prúťmi a z východu oblievanie vodou. Prúty i voda majú niešť myšlienku mladosti, zdravia a nového života. **„Tradícia vznikla ako symbolické kropenie vodou či jemné dotyky zelenou ratoľstou, ktoré mali ženám priniesť dar života a zdravia,“** vysvetlila pre ta3 etnologička Filozofickej fakulty Univerzity Komenského Marta Botiková.

Tradície stratili mágiu

Postupne sa však z týchto zvykov vytratila mágia a premenili sa na hrubé bitky, opíjanie sa a oblievanie žien tak, že im neostal suchý jediný vlas. Podľa etnologičky tieto tradície nevznikli s myšlienkou násillia či vyvršovania sa mužov na ženách. Išlo o symboliku. **„To, že sa tieto zvyky premenili na tak hrubé akty, nie je vinou samotných obyčajov,“** dodala. Pociť dominancie mužov z tejto tradície vyplýva podľa nej z neporozumenia prvotnej myšlienky. Ľudia v dnešnej dobe už neveria tomu, že šibaním či kropením poskytujú dievčatám magické zabezpečenie. Jemné dotyky korbáčom sa zmenili na bitku, pokropenie na vedrá plné studenej vody.

Tradície prešli aj generačnou zmenou. Pôvodne bola Velká noc sviatkom pre mladých dospievajúcich ľudí, ktorí návštevami a šibaním či oblievaním prejavovali dievčatám náklonnosť. V súčasnosti už o tieto tradície strácajú záujem a šibať chodia najmä malí chlapci v predškolskom či mladom školskom veku. Na dedinách je však bežnejšie, že chodia i staršie deti či dospelí muži. **„Sviatok sa presúvaním na iné vekové kategórie devaluje,“** poznamenala Botiková.

Alkohol zmenil celý zvyk

Zmenilo sa i odmeňovanie za akt vyšibania či oblievania. Podľa etnologičky dievčatá pôvodne ako prejav vďaky viazali na korbáče jedinečné stuhy alebo obdarovali chlapcov nevyfúknutými slepačiami vajcami, z ktorých si neskôr mohli dať spraviť v krčme praženicu. Postupne sa dary premenili na čokolády a peniaze pre mladších a alkohol pre starších šibačov. **„Čím viac domov navštívili, tým boli podguráženejší a nevedeli odhadnúť mieru šibania a oblievania,“** uviedla.

Šibanie a oblievanie tak nemá v dnešnej dobe nič spoločné s pôvodným rituálom a chlapci ním už neprejavujú dievčatám náklonnosť. Niektoré mladé ženy tieto tradície odmietajú a mužom zakazujú. **„Nesúhlas dievčaťa môže v chlapcoch vyvolať nespokojnosť, mal by sa však rešpektovať,“** pripomenula Botiková. Poznamenala však, že je dôležité, akú formu zvyky v daných regiónoch či domácnostiach majú. Symbolické pokropenie vodou či voňavkou mladé ženy prijímajú skôr než hrubú bitku a vedrá vody.

V niektorých formách sa však zvyky podľa etnologickej zachovávajú aj do budúcnosti. Malé dievčatá často očakávajú príchod šibačov, staré mamy zase poteší, že ich vnuci a synovia navštívia. Prežijú najmä v kresťanských spoločnostiach. **„Cirkev si tento sviatok nenechá zobrať,“** uviedla. Nesie podľa nej mnoho posolstiev a spája sa s dôležitými kresťanskými udalosťami.

Názory mladých žien

Lucia, 20 rokov

V mojej rodine sa tradície šibaní a oblievania držali pomerne voľne. Nie sme veriaca rodina, a tak sme tento sviatok až tak neoslavovali. Ale šibanie a oblievanie som niekoľko rokov zažívala. Neskôr som sa voči tomu ohradila, no jeden rok k nám prišli kamaráti mojich rodičov, ktorí trvali na šibaní a oblievaní aj napriek vyslovenému nesúhlasu a pokusu o útek. Myšlienka tradícií Veľkej noci sa podľa mňa postupne premenila na výhovorku opíjať sa a vyblázniť sa, preto je môj postoj k sviatkom pomerne negatívny. Pri šibaní som do istej miery cítila poníženie a pocit bezmocnosti.

O pôvode tejto tradície neviem veľa, avšak v aktuálnej spoločenskej situácii mi už nepríde vhodná. Viem, že šibanie nemá byť bitka, ale samotný akt evokuje násilie voči ženám. Nemám nič proti neškodným tradíciám, patrí to, samozrejme, ku kultúre. Ale Veľká noc je pre mnoho dievčat nepríjemný, často až traumatizujúci zážitok. Podstatou je podľa mňa vždy súhlas.

Valentína, 28 rokov

Môj manžel a brat ma na Veľkú noc každoročne vyšibú, ale len symbolicky. Nikto ma nebijie ani nepolieva vedrami studenej vody. Pokiaľ sa tieto tradície dodržia iba symbolicky a bez tvrdého násilia, nemám nič proti. Ak by ma to však malo bolieť, určite by som to neocenila. Myslím si, že tradície by sa mali zachovať, no s mierou. Hrubé bitie a oblievanie žien studenou vodou s výhovorkou, že na Veľkú noc je to dovolené, do tejto doby už nepatria.

Laura, 26 rokov

Šibať a oblievať ma rodinní príslušníci chodili iba keď som bola malá. Dnes to už majú odo mňa zakázané, avšak stále sa o to niektorí pokúšajú. Posledné roky im ale už ani neotváram dvere. Šibanie a oblievanie vôbec nie je príjemné, obzvlášť, ak je to neprimerane hrubé. Bola by som rada, kebyže je celá táto tradícia zakázaná. Vôbec sa mi nepáči, keď ma niekto chce obliať a vyšibať. Rozumiem princípu tohto zvyku, avšak neuznávam ho.

Isté obdobie som žila v Taliansku a tam som si omnoho viac užila Veľkú noc. Taliani sa v prvom rade stretávajú s rodinou za jedným stolom, majú spoločnú hostinu a po nej hľadajú čokoládové vajíčka po dome či v záhrade. Mám pocit, že na Slovensku sú tieto sviatky len o tom, kto vyšibe a obleje viac žien a ešte očakávajú, že sa im za to s úsmevom poďakujú a odmenia ich vajíčkami alebo alkoholom.

Lucia, 29 rokov

V detstve ma chodili chlapci z rodiny či z triedy šibať a oblievať, no teraz už nie. Je možné, že keď raz budem mať deti, tak sa k týmto tradíciám vrátim. Tieto zvyky sa mi však vôbec nepáčia. V detstve som to brala ako zábavu, v puberte zase ako prejav obľúbenosti a náklonnosti od spolužiakov. Teraz však už nechcem, aby ma niekto bil či oblieval. Tradície je podľa mňa dôležité zachovať, avšak iba v miernej podobe. Omnoho viac sa mi páči veľkonočné maľovanie vajícok či topenie Moreny.

Silvia, 23 rokov

Kamaráti ma stále občas prídu vyšibať, rovnako aj môj partner. Keď som bola menšia, ku kamarátom sa pripojili aj spolužiaci či rodinní príslušníci. V tom období som tieto sviatky nenávidela a schovávala som sa pod stôl. Dnes to vnímam už trochu inak. Stále mi to nie je príjemné, ale z časti ma teší, že si na mňa kamaráti spomenú. Je to taktiež príležitosť stretnúť sa s nimi a na chvíľku sa porozprávať. Rozhodne by som bola rada, keby sa tradície šibania zachovali. Skôr mi prekáža, keď niekto príde s vedrom vody a celú ma obleje. Ak ma iba ošpliecha vodou či voňavkou, neprekáža mi to. Beriem to ako zábavu.

Veronika, 25 rokov

Na Veľkú noc ma iba symbolicky starý otec a otec pokropia vodou. Keď som bola mladšia, tak tej vody bolo viac. Nikdy som nezažila však tak šialené oblievanie, ako je v niektorých dedinách zvykom. Nie je mi to nepríjemné, no prežila by som aj bez toho. Ku mne kamaráti nikdy nechodili. S týmito návštevami sa spája aj alkohol a ja som nechcela, aby som sa za nich musela pred rodičmi hanbiť. Tieto tradície sa mi páčia, musia však byť v zdravej miere. Nepáči sa mi, že sa z toho stal iba dôvod na to vypiť si, „ublížiť“ dievčatám a všetko schovať za nálepku tradície.

Názory mladých mužov

Erik, 31 rokov

Šibať a oblievať som chodil keď som bol menší, približne do 13 rokov. Teraz chodíme už iba na obyčajné rodinné návštevy. Nevnímal som to ako prejav násilia či vyvršovanie sa nad ženami. Teraz v týchto tradíciách už nevidím zmysel. Ak však majú niektoré ženy z mojej rodiny túto tradíciu rady, nebránim sa aspoň symbolickému vyšibaniu. Je to však podľa mňa zastaralý a nevhodný zvyk. Iné tradície Veľkej noci, napríklad vešanie kraslíc na konáriky, sa mi však naďalej páčia.

Zoltán, 23 rokov

Keď som bol malý, tak sme s kamarátmi chodili šibať susedky. Teraz však tieto tradície praktizujem iba symbolicky a v rodine. Ako dieťa som sa v tom vyžíval. Nepociťoval som však žiaden pocit nadradenosti. Šibanie má predsa súvislosť s práním lepšieho zdravia. K tradíciám tak chcem viesť aj svoje deti.

Miroslav, 30 rokov

Ako dieťa som chodil oblievať a šibať dievčatá z rodiny i kamarátky. Teraz už nie. V detstve ma najviac bavilo oblievanie dievčat, bola to zábava. Samozrejme, ak si to žena nepriala a rodičia ma upozornili, tak som ju len symbolicky vyšibal. Je to tradícia, pobaví najmä malé deti. V súčasnosti Veľkú noc beriem najmä ako možnosť oddýchnuť si od práce a stretnúť sa s rodinou.

David, 22 rokov

Šibať už nechodím. S pribúdajúcim vekom som o túto tradíciu prestal mať záujem. Ako dieťa som to bral ako zábavu. Vodnou pištoľou som obliat dievčatá a symbolicky ich vyšibal. Teraz to však beriem ako prejav násilia. Vôbec by mi neprekážalo ak by sa na túto tradíciu zabudlo. Pri žiadnom zvyku by sa nemalo ženám ubližovať.

Ondrej, 22 rokov

Šibať a oblievať ženy chodím občas aj dnes, avšak už iba rodinné príslušníčky. Symbolicky ich pokropím vodou. Nie som si istý, či som vôbec pri šibaní mal niekedy nejaký špeciálny pocit. Keď som bol malý, bola to skôr hra či divadlo. Jemne som vyšibal ženy, ktoré pre teatrálnosť zapišťali, a dostal som za to čokoládu. Dnes to vnímam podobne. Ide skôr iba o zvyk, ktorý sa snažíme dodržiavať. Nikdy som sa na to nepozeral ako na akt násilia či nadradenosť mužov, ale ako na tradíciu, ktorá je súčasťou našej kultúry.

Myslím si, že všetko je potrebné robiť s mierou. Tradície sú súčasťou kultúry, ktorá národ robí národom. Ich zakázanie by vymazalo aj časť jeho identity. Tradície sa však môžu prispôbovať dobe, v ktorej žijeme. Myslím si preto, že aj k šibačke a Veľkej noci vieme pristupovať ako k tradícii, ktorú je možné prispôbiť modernej dobe a praktizovať ju v symbolickej miere a s pokorou.

ZDROJ: TA3/veci-verejne